

SCIENCE
PROBLEMS.UZ

ISSN: 2181-1342 (ONLINE)

№ S/4 (3) - 2023

ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ
ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ
СОЦИАЛЬНО-ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES
AND SOCIAL SCIENCES

ЭЛЕКТРОН ЖУРНАЛ

ЭЛЕКТРОННЫЙ ЖУРНАЛ

ELECTRONIC JOURNAL

SCIENCEPROBLEMS.UZ

ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ

Махсус сон

№ 5/4 (3) – 2023

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО- ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

ТОШКЕНТ-2023

БОШ МУҲАРРИР:

Исанова Феруза Тулқиновна

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:

07.00.00-ТАРИХ ФАНЛАРИ:

Юлдашев Анвар Эргашевич – тарих фанлари доктори, сиёсий фанлар номзоди, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Мавланов Уктам Махмасабирович – тарих фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Хазраткулов Абдор – тарих фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети.

08.00.00-ИҚТИСОДИЁТ ФАНЛАРИ:

Карлибаева Рая Хожабаевна – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Худойқулов Садирдин Каримович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Азизов Шерзод Ўктамович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Божхона институти;

Арабов Нурали Уралович – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Холов Актам Хатамович – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Шадиева Дилдора Хамидовна – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент в.б, Тошкент молия институти;

Шакаров Қулмат Аширович – иқтисодиёт фанлари номзоди, доцент, Тошкент ахборот технологиялари университети

09.00.00-ФАЛСАФА ФАНЛАРИ:

Ҳакимов Назар Ҳакимович – фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Яхшиликков Жўрабой – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Ғайбуллаев Отабек Мухаммадиевич – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат чет тиллар институти;

Ҳошимхонов Мўмин – фалсафа фанлари доктори, доцент, Жиззах педагогика институти;

Носирходжаева Гулнора Абдукаҳхаровна – фалсафа фанлари номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети.

10.00.00-ФИЛОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Ахмедов Ойбек Сапорбаевич – филология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Кўчимов Шухрат Норқизилович – филология фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Салахутдинова Мушарраф Исамутдиновна – филология фанлари номзоди, доцент, Самарқанд давлат университети;

Кучкаров Раҳман Урманович – филология фанлари номзоди, доцент в/б, Тошкент давлат юридик университети;

Юнусов Мансур Абдуллаевич – филология фанлари номзоди, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Саидов Улугбек Арипович – филология фанлари номзоди, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси.

12.00.00-ЮРИДИК ФАНЛАРИ:

Ахмедшаева Мавлюда Ахатовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Мухитдинова Фирюза Абдурашидовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Эсанова Замира Нормуратовна – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган юрист, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳамроқулов Баҳодир Мамашарифович – юридик фанлар доктори, профессор в.б., Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети;

Зулфиқоров Шерзод Хуррамович – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Жамоат ҳавфсизлиги университети;

Хайитов Хушвақт Сапарбаевич – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Асадов Шавкат Ғайбуллаевич – юридик фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси

Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Сайдуллаев Шахзод Алиханович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Амиров Зафар Актамович – юридик фанлар бўйича фалсафа доктори (PhD), Ўзбекистон Республикаси Судьялар олий кенгаши ҳузуридаги Судьялар олий мактаби

13.00.00-ПЕДАГОГИКА ФАНЛАРИ:

Ҳашимова Дильдархон Уринбоевна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Ибрагимова Гулнора Хавазматовна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Закирова Феруза Махмудовна – педагогика фанлари доктори, Тошкент ахборот технологиялари университети ҳузуридаги педагогик кадрларни қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тармоқ маркази;

Тайланова Шоҳида Зайниевна – педагогика фанлари доктори, доцент.

19.00.00-ПСИХОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Каримова Васида Маманосировна – психология фанлари доктори, профессор, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Ҳайитов Ойбек Эшбоевич – Жисмоний тарбия ва спорт бўйича мутахассисларни қайта тайёрлаш

ва малакасини ошириш институти, психология фанлари доктори, профессор

Умарова Навбаҳор Шокировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети, Амалий психология кафедраси мудири;

Атабаева Наргис Батировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Қодиров Обид Сафарович – психология фанлари доктори (PhD), Самарканд вилоят ИИБ Тиббиёт бўлими психологик хизмат бошлиғи.

22.00.00-СОЦИОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Латипова Нодира Мухтаржановна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири;

Сеитов Азамат Пўлатович – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети;

Содиқова Шоҳида Мархабоевна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон халқаро ислом академияси

23.00.00-СИЁСИЙ ФАНЛАР

Назаров Насриддин Атакулович – сиёсий фанлар доктори, фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент архитектура қурилиш институти;

Бўтаев Усмонжон Хайруллаевич – сиёсий фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири.

ОАК Рўйхати

Мазкур журнал Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Олий аттестация комиссияси Раёсатининг 2022 йил 30 ноябрдаги 327/5-сон қарори билан тарих, иқтисодиёт, фалсафа, филология, юридик ва педагогика фанлари бўйича илмий даражалар бўйича диссертациялар асосий натижаларини чоп этиш тавсия этилган илмий нашрлар рўйхати (Рўйхатга) киритилган.

Crossref DOI:

Таҳририят Crossref DOI нинг расмий аъзоси ҳисобланади ва 10.47.390 DOI префиксига эга. Ҳар бир нашр ва илмий мақолага индивидуал Crossref DOI рақами берилади.

Google Scholar

Журнал Google Scholar (Академия) да индексацияланади.

Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари электрон журнали 1368-сонли гувоҳнома билан давлат рўйхатига олинган.
Муассис: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” масъулияти чекланган жамият.

Таҳририят манзили:

Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-уй. Электрон манзил: scienceproblems.uz@gmail.com
Телеграм канал: https://t.me/scienceproblems_uz

МУНДАРИЖА

07.00.00 – ТАРИХ ФАНЛАРИ

Аббасов Беҳзод Бахтиёрвич

1946 – 1965 ЙИЛЛАРДА ФАРҒОНА ВОДИЙСИДА ИРРИГАЦИЯ ВА МЕЛИОРАЦИЯ ИШЛАРИ
ҲАМДА АҲОЛИНИ ЯНГИ ЎЗЛАШТИРИЛГАН ЕРЛАРГА КЎЧИРИШНИНГ
БОШЛАНИШИ 10-21

Бабалжанов Хасан Бахтиёрвич

ИККИНЧИ ЖАҲОН УРУШИ ДАВРИДА ЎЗБЕКИСТОНДА ОЗИҚ-ОВҚАТ МАҲСУЛОТЛАРИ
ТАЪМИНОТИДА ТОМОРҚА ХЎЖАЛИКЛАРИНИНГ ЎРНИ 22-27

Саидбобоева Гулзора Нематжоновна

ГОЭЛРО РЕЖАСИ ВА УНИНГ ЎЗБЕКИСТОН ҲУДУДИДА АМАЛГА ОШИРИЛИШИ 28-36

Rasulov Ma'murjon Foziljonovich

O'ZBEKISTONDA XALQARO SAYYONLIKNI RIVOJLANTIRISHDA MADANIY MEROS
OBJEKTLARINING O'RNI 37-42

Жиянбекова Шарофат Абдикахаровна

А.С. ПУШКИН НОМИДАГИ САМАРҚАНД ВИЛОЯТИ КУТУБХОНА МАРКАЗИНИНГ ТАШКИЛ
ЭТИЛИШИ ВА ШАКЛЛАНИШИ ТАРИХИ 43-51

Esonov Ziyodbek Yuldashevich

FARG'ONA VODIYSI QORAQALPOQLARI HUNARMANDCHILIGI TARIXIDAN 52-58

Фарманова Гульнара Комилевна

ИЗ ИСТОРИИ ПЕРВЫХ АРХЕОЛОГИЧЕСКИХ РАБОТ И ИССЛЕДОВАНИЙ НА
АФРАСИАБЕ 59-65

Turaev Sherzod Gulboy ugli

DESCRIPTION OF CHARACTERISTICS AND TYPES OF LIVESTOCK FARMING OF SURKHAN
OASIS IN B.H. KARMISHEVA RESEARCH 66-71

Сотиболдиев Файратжон Отамирзаевич

ИНТЕРНЕТНИНГ ТАЪЛИМ ТИЗИМИГА КИРИБ КЕЛИШИ ТАРИХИ: МУАММО ВА
ЕЧИМЛАР 72-78

Rasulov Azizkhon Mukhamadqodirovich

ЎЗБЕКИСТОННИНГ МУСТАҚИЛЛИК ДАВРИ ТАРИХИ МАНБАЛАРИНИНГ УМУМИЙ
ТАВСИФИ 79-90

Абдуллажанова Нигорахон Турдалиевна

БЕРУНИЙ ВА ИБН СИНО ҲАЁТИ ВА ИЛМИЙ МЕРОСИ ТАРИХШУНОСЛИГИДАН 91-95

Дониёров Носиржон Абдухолиқ ўғли

ЎЗБЕК ТИЛИ ВА ИМЛО СИЁСАТИДАГИ ЎЗГАРИШЛАР ТАРИХИДАН 96-102

08.00.00 – ИҚТИСОДИЁТ ФАНЛАРИ

Юлдашев Обиддин, Махлиё Мамбетқулова

ИСЛОМИЙ СУҒУРТА (ТАКАФУЛ) ВА УНИНГ ЎЗИГА ХОС ХУСУСИЯТЛАРИ 103-109

<i>Фозилов Умид Закирович</i> БОШҚАРУВ ХОДИМЛАРИ ФАОЛИЯТИНИ ОҚИЛОНА БАҲОЛАШ ТАШКИЛОТ БОШҚАРУВ ТИЗИМИ САМАРАДОРЛИГИНИНГ АСОСИ	110-118
<i>Shoyev Davronbek Axmadjonovich</i> BOSHQARISH SIFATINI OSHIRISHDA “MENEJMENT LABORATORIYASI”NI TASHKIL QILISHNING O‘RNI	119-125
<i>Орзукулова Зумрад Абдуҳолиқ қизи</i> ТРАНСПОРТ-ЛОГИСТИКА ХИЗМАТЛАРИ САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРИШНИНГ ТАШКИЛИЙ-ИҚТИСОДИЙ МЕХАНИЗМЛАРИ	126-133
<i>Djurakulov Shoxrux, Isaxonova Mohinur</i> O‘ZBEKISTONDA RAQAMLI IQTISODIYOT VA UNI TAKOMILLASHTIRISH IMKONIYATLARI	134-139
<i>Raxmatullayeva Feruza Azimovna, Sharobiddinov Ahrorbek Qosimjon o‘g‘li</i> YALPI HUDUDIY MAHSULOT SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO‘LLARI	140-146
<i>Ёдгорова Шахноза Хайридиновна</i> ЎЗБЕКИСТОНДА ВА ХОРИЖИЙ МАМЛАКАТЛАРДА ТЎҚИМАЧИЛИК САНОАТИНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ ЎЗИГА ХОС ТАЖРИБАЛАРИ	147-155
<i>Qurbonov Ma‘murjon G‘ayrat o‘g‘li</i> ASOSIY ISHLAB CHIQRISH KO‘RSATKICHLARINI TAKOMILLASHTIRISH USLUBIYATI	156-166
<i>Nurullayev Hoshimjon Hamidovich</i> BUXORO VILOYATINING NOMODDIY-MADANIY MEROSONING O‘ZBEKISTON TURIZMI RIVOJLANISHIDAGI ANAMIYATI	167-172
<i>Маматов Бахадир Сафаралиевич</i> РИВОЖЛАНГАН ВА РИВОЖЛАНАЁТГАН МАМЛАКАТЛАРНИНГ ПЕНСИЯ ТАЪМИНОТИ ТИЗИМИ ТАЖРИБАЛАРИ	173-188
<i>Ғойипназаров Санжар Баходирович</i> ИНСОН КАПИТАЛИНИ РАҚАМЛИ РИВОЖЛАНТИРИШ ДРАЙВЕРЛАРИНИНГ ИНСТИТУЦИОНАЛ МОДЕЛИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ	189-195
<i>Садинов Азиз Зиядуллаевич</i> ЧИҚИНДИ МАҲСУЛОТЛАРИНИ ҚАЙТА ИШЛАШНИ ТАШКИЛ ЭТИШДА ТЕХНОЛОГИК ЖАРАЁНЛАРНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ	196-203
<i>Қурбонова Раҳима Жамшедовна, Мирзаева Ширин Нодировна, Хакимов Дамир</i> ИЖТИМОЙ КАПИТАЛНИ ЎЛЧАШДА ИЖТИМОЙ ТАРМОҚЛАР ВА ТЕХНОЛОГИЯЛАРНИНГ РОЛИ	204-216
<i>Asatxodjayeva Shoira Shukurullayevna, Maxmudov Muxammadqodir Muzaffar o‘g‘li</i> YASHIL IQTISODIYOTNING MOHIYATI VA UNGA INVESTITSİYALARNI YO‘NALTIRISH ZARURIYATI	217-222

Исломов Алишер Бахтиёр ўғли
БУХГАЛТЕРИЯ АУТСОРСИНГ ХИЗМАТЛАРИНИ КЎРСАТИШДА ПРОФЕССИОНАЛЛИКНИ
ТАЪМИНЛАШ 223-229

Agzatova Nargiza Garurovna
SPECIFICS OF ETHNOGRAPHIC TOURISM AND ETHNIC TOURISM IN UZBEKISTAN 230-237

Муродова Дилноза Чориевна
ТИЖОРАТ БАНКЛАРИНИНГ ФАОЛИЯТИНИ ТАРТИБГА СОЛИШ БЎЙИЧА ХОРИЖ
ТАЖРИБАСИ ВА УНИНГ АМАЛИЙ АҲАМИЯТИ 238-245

Khodjaeva Shodiyabonu Abitdjanovna
QISHLOQ XO'JALIGIDA AGROMARKETING TIZIMINING AHAMIYATI VA UNING
FUNKSIYALARI 246-250

09.00.00 - ФАЛСАФА ФАНЛАРИ

Нуруллаева Зулхумор Сидаматовна
МИЛЛИЙ ВА УМУМИНСОНИЙ МАДАНИЯТ ТИЗИМИДА МАҚОМ САНЪАТИНИНГ
ЎРНИ 251-259

Ibroximov Sarvar Mo'yudinjon o'g'li
IJTIMOIY-GUMANITAR VA MUTAXASSISLIK FANLARNI INNOVATSION PEDAGOGIK
TEKNOLOGIYALAR ASOSIDA O'QITISH ORQALI TALABALARDA FUQAROLIK POZITSIYASINI
TAKOMILLASHTIRISH 260-265

Yuldashev Ibroxim To'uchiyevich
MOVAROUNNAHR VA XUROSONDA MINIATYURA SAN'ATINING ADABIYOT BILAN O'ZARO
UYG'UNLIGI VA G'OYAVIY ESTETIK VA AXLOQIY TASAVVURLARINING
MUSHTARAKLIGI 266-271

Khamdamova Sitora Safarovna
MARKAZIY OSIYO XALQLARI TARIXIY TARAQQIYOTIDA KROSS-MADANIYATINING O'ZIGA
XOSLIGI 272-277

Абдуллаев Джасур Абдиваит ўғли
ФИЛОСОФСКИЙ АНАЛИЗ КЛАССИФИКАЦИИ КАЧЕСТВ СОВЕРШЕННОГО
ЧЕЛОВЕКА 278-283

10.00.00 - ФИЛОЛОГИЯ ФАНЛАРИ

Xasanov Akbarjon Abdurashidovich
O'ZBEK TILSHUNOSLIGIDA MILLIY KONSEPTOSFERANI VOQELANTIRUVCHI LINGVISTIK
BIRLIKLAR BO'YICHA AMALGA OSHIRILGAN TADQIQOTLAR 284-292

Qurbonova Muharram Jurabekovna
XURSHID DAVRON SHE'RIYATINING TIL XUSUSIYATLARI 293-297

Сафарова Замира Рустамовна
ИНГЛИЗЧА ФРАЗЕОЛОГИЗМЛАР ТАРКИБИДАГИ ИНСОН НОМЛАРИНИНГ ЭТИМОЛОГИК
ТАСНИФИ 298-304

<i>Gubaydullin Artur Faridovich</i> THE NUANCES OF HUMOR TRANSLATION IN TERRY PRATCHETT'S 'GOOD OMENS'	305-313
<i>Tuxtayeva Dildora Zokirovna, Baxtiyorova Malikabonu Shavkat qizi</i> ETEL LILIAN VOYNICHNING “SO’NA” ASARIDA BOSH QAHRAMONLAR DINAMIKASI ...	314-318
<i>Seytnazarova Injayim Erjanovna</i> TILEWBERGAN JUMAMURATOV ASARLARIDA UNDA LMALARNING USLUBIY QO’LLANILISHI	319-325
<i>Асадова Дилбархон</i> ЎРХОН ПАМУҚНИНГ “ҚОРА КИТОБ” РОМАНИДА “ЎЗЛИКНИ ИЗЛАШ” МОТИВИ	326-342
<i>Khusanov Eldor Davlat o’g’li</i> BUYUK BRITANIYA VA AMERIKA INGLIZ SHEVALARINING O’XSHASH VA FARQLI JIHATLARI	343-348

12.00.00 – ЮРИДИК ФАНЛАР

<i>Утемуратов Махмут Ажимуратович</i> ЖАМИЯТДА ҲУҚУҚИЙ ОНГ ВА ҲУҚУҚИЙ МАДАНИЯТНИ ЮКСАЛТИРИШ – ҲУҚУҚИЙ ДЕМОКРАТИК ДАВЛАТ БАРПО ЭТИШНИНГ МУҲИМ ОМИЛИ	349-355
<i>Шымбергенова Улзада</i> ТЕРГОВ ҲАРАКАТЛАРИДА ВОЯГА ЕТМАНЛАРНИНГ ҲУҚУҚ ВА МАНФААТЛАРИНИ ҲИМОЯ ҚИЛИШДА ПЕДАГОГ (ПСИХОЛОГ)НИНГ РОЛИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ	356-362
<i>Полвонов Нажмиддин Аслиддинович</i> ЖИНОЯТ ПРОЦЕССИДА МОЛ-МУЛКНИ МУСОДАРА ҚИЛИШ МАҚСАДИ ВА УНИНГ ЎЗИГА ХОС ЖИҲАТЛАРИ ТАҲЛИЛИ	363-372
<i>Мирзаев Шухрат Шавкатович</i> КАТЕГОРИЯ «ДЕЙСТВИЕ ПРАВА»: ПОНЯТИЕ, СУЩНОСТЬ И ПРЕДЕЛЫ	373-382
<i>Муҳаммадиев Сарвар Асқар ўғли</i> “ЖИНОЯТ НАТИЖАСИДА ЕТКАЗИЛГАН ЗАРАРНИ УНДИРИШДА РАҚАМЛАШТИРИШ ИМКОНИАТЛАРИДАН САМАРАЛИ ФОЙДАЛАНИШ МАСАЛАЛАРИ”	383-392
<i>Махмудов Суннат Азим ўғли</i> ЖИНОЯТ ИШИНИ ТУГАТИШ АСОСИ СИФАТИДА ЯРАШУВ ВА ХУСУСИЙ АЙБЛОВНИНГ ЎЗИГА ХОС ЖИҲАТЛАРИ	393-399

13.00.00 – ПЕДАГОГИКА ФАНЛАРИ

<i>Farrux Axmedov</i> XALQARO TAJRIBALAR ASOSIDA KURASHNI RIVOJLANTIRISH	400-409
<i>Музафарова Саодат Хайдаровна</i> ЎРТА АСРЛАР ШАРҚ АЛЛОМАЛАРИ МАЪНАВИЙ МЕРОСИДА МУСИҚА ВА УНИНГ ЭСТЕТИК АҲАМИЯТИ	410-415

<i>Xaydarova Iroda Nizomiddinovna</i> BO'LAJAK INGLIZ TILI O'QITUVCHILARI TALAFFUZINI TAKOMILLASHTIRISH NUQTAYI NAZARIDAN 2020-2021 O'QUV YILI FAN DASTURLARI VA MATERIALLARI TAHLILI ...	416-421
<i>Шукурова Нафиса Алишеровна</i> ЗАМОНАВИЙ ВОЛЕЙБОЛГА ХОС ҲИМОЯ ҲАРАКАТЛАРИНИ МОДЕЛЛАШТИРИЛГАН ТАРТИБДА ШАКЛЛАНТИРИШ	422-427
<i>Nigmanov Bori Botirovich</i> FUTBOLCHILARNI TAKTIK TAYYORLASHDA HARAKATLI O'YINLARNING AHAMIYATI	428-433
<i>Муродова Дурдона Раимжон қизи</i> БЎЛАЖАК МУСИҚА ТАЪЛИМИ ЎҚИТУВЧИЛАРИНИНГ БАДИИЙ-ЭСТЕТИК КОМПЕТЕНТЛИГИНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ ИННОВАЦИОН ПЕДАГОГИК ТЕХНОЛОГИЯСИ	434-438
<i>Axmedov Alisher Nosir o'g'li</i> ANSAMBL BILAN ISHLASH METODLARI VA TAMOYILLARI	439-447
<i>Saparboyeva Dilshoda Sobir qizi</i> BOSHLANG'ICH SINIF O'QUVCHILARIDA INSON QADRINI ULUG'LASH MADANIYATINI RIVOJLANTIRISH MEKANIZMLARI	448-452
<i>Mansurbekova Feruza Gayratovna</i> BOLALAR XORLARI BILAN ISHLASHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	453-456
<i>Xodjayev Bolta Qurbonovich, Xojiyeva Matluba Shukurovna</i> O'QITUVCHI MEHNATNI ILMiy ASOSDA TASHKIL ETISH YO'LLARI	457-465
<i>Atamuratova Munira</i> O'ZBEK GURUHLARIDA INGLIZ TILINI XORIJIY TIL SIFATIDA O'QITISHDA MADANIY ASPEKTDAN FOYDALANISHGA OID ZAMONAVIY YONDASHUVLAR VA INTERFAOL METODLAR TAVSIFI	466-471
<i>Нурилло Эминов</i> ХОРАЗМ ДОСТОНЛАРИНИНГ МОҲИР ИЖРОЧИСИ ОТАХОН МАТЁҚУБОВНИНГ ИЖОДИГА БИР НАЗАР	472-476

12.00.00 – Юридик фанлар

Махмудов Суннат Азим ўғли
Тошкент давлат юридик университети
Жиноя-процессуал ҳуқуқи
кафедраси ўқитувчиси

ЖИНОЯТ ИШИНИ ТУГАТИШ АСОСИ СИФАТИДА ЯРАШУВ ВА ХУСУСИЙ АЙБЛОВНИНГ ЎЗИГА ХОС ЖИҲАТЛАРИ

Аннотация. Мазкур мақолада ярашув ва хусусий айбловга асосан жиноят ишини тугатишнинг ўзаро нисбати, уларнинг ўзига хос жиҳатлари моддий ва процессуал ҳуқуқ нормалари орқали таҳлил этилди. Мақолада ярашув ва хусусий айбловга асосан жиноят ишини тугатиш бўйича олимлар томонидан илгари сурилган илмий-назарий қарашлар орқали ушбу институтнинг қўлланиш доираси ўрганилди. Олимларнинг қарашлари ва илгари сурган ғояларидан келиб чиққан ҳолда, ярашув ва хусусий айбловга асосан жиноят ишини тугатиш илмий, назарий, амалий ва қонунчилик нормалари асосида таҳлил этилди.

Калит сўзлар: ярашув, жиноят ишини тугатиш, жавобгарлик, айбини тан олиш, жабрланувчи, хусусий айблов

Махмудов Суннат Азим ўғли
Преподаватель кафедры Уголовно-процессуального
права Ташкентского государственного
юридического университета

ОСОБЕННОСТИ ПРИМИРЕНИЯ И ЧАСТНОГО ОБВИНЕНИЯ КАК ОСНОВАНИЯ ДЛЯ ПРЕКРАЩЕНИЯ УГОЛОВНОГО ДЕЛА

Аннотация. В данной статье проанализировано соотношение прекращения уголовного дела на основании примирения и частного обвинения, их специфика через нормы материального и процессуального права. В статье исследуется сфера применения этого института посредством научно-теоретических взглядов, выдвинутых учеными на прекращение уголовного дела по признаку примирения и частного обвинения. Исходя из взглядов и представлений ученых, прекращение уголовного дела на основании примирения и частного обвинения анализировалось на основе научных, теоретических, практических и законодательных норм.

Ключевые слова: примирение, прекращение уголовного дела, ответственность, признание вины, потерпевший, частное обвинение.

Maxmudov Sunnat
Lecturer of the Department of Criminal
Procedural Law, Tashkent State University of Law

SPECIFIC ASPECTS OF RECONCILIATION AND PRIVATE PROSECUTION AS GROUNDS FOR TERMINATING CRIMINAL CASES

Abstract. This article analyzes the relationship between the termination of a criminal case on the basis of reconciliation and private prosecution, their specificity through the norms of substantive and procedural law. The article explores the scope of this institution through scientific and theoretical views put forward by scientists on the termination of a criminal case on the basis of reconciliation and private prosecution. Based on the views and

ideas of scientists, the termination of a criminal case on the basis of reconciliation and private prosecution was analyzed on the basis of scientific, theoretical, practical and legislative norms.

Keywords: reconciliation, termination of the criminal case, a responsibility, guilty plea, victim, private prosecution.

DOI: <https://doi.org/10.47390/SP1342V3SI4Y2023N49>

Кириш. Сўнги йилларда суд-ҳуқуқ ислоҳотларини амалга оширишда жиноят ва жиноят-процессуал қонунчилигини янада либераллаштириш ҳамда такомиллаштириш устувор вазифалардан бири ҳисобланади. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 14 майдаги ПҚ–3723-сон қарори билан тасдиқланган Ўзбекистон Республикасининг Жиноят ва жиноят-процессуал қонунчилигини такомиллаштириш Концепциясида [11] мазкур вазифани амалга ошириш энг устувор вазифалардан бири сифатида белгиланган.

Хусусан, ушбу Концепцияда жиноят процессида шахснинг ҳуқуқлари, эркинликлари ва қонуний манфаатларини ишончли ҳимоя қилиш кафолатини такомиллаштириш мақсадида ярашув институтини қўллаш доирасини янада кенгайтириш муҳим йўналишлардан бири сифатида белгиланган.

Адабиётлар таҳлили ва методология. Бугунги кунда жиноят ишини тугатиш институти кўплаб олимлар [4, Б.8] томонидан ўрганилмоқда. Хусусан, суд муҳокамасида ярашувни такомиллаштириш (С. Саҳаддинов [10, Б.25]), жиноий жавобгарликка тортиш муддатларининг ўтганлиги муносабати билан жиноий жавобгарлик ва жазодан озод қилиш муаммолари (Ш.Ниязова [5, Б.25]) жиноят қонунларининг либераллаштирилиши жараёнида жиноий жавобгарликдан озод қилишни такомиллаштириш муаммолари (Ш. Бердиев [1, Б.116-117]), жиноят процессида хусусий айблов назария ва амалиёти бўйича (Б. Рашидов [6, Б.322]) мавзулар ўрганилган.

Мақолани ёзишда индукция ва дедукция каби мантиқий услублардан, тарихийлик, қиёслаш, илмий манбаларни комплекс тадқиқ қилиш, статистик маълумотларни таҳлил қилиш, қонун ҳужжатлари талқини, ҳуқуқни қўллаш амалиётини ўрганиш, жиноят ишларига оид материалларни ўрганиш каби усуллардан фойдаланилган.

Муҳокама. Жиноят-процессуал қонунчилик нормаларининг вазифаларини амалда таъминлаш, шу жумладан, жиноятларни тез ва тўлиқ очиш, жиноят содир этган ҳар бир шахсни фош этиш, жабрланувчига етказилган мулкӣ зарарни қоплаш, айбсиз шахсларни асоссиз равишда жавобгарликка тортилмаслиги ва реабилитация қилинишида жиноят ишини тугатиш институти муҳим роль ўйнайди. Чунки, жиноят ишини қайсидир асосга кўра тугатиш шахснинг ҳуқуқӣ ҳолатига таъсир қилиб, турли хил ҳуқуқӣ оқибатларни келтириб чиқаради.

Бундан, жиноят ишини ярашув ва хусусий айбловга асосан тугатиш ҳам мустасно эмас. Чунки жиноят ишини ярашув ёки хусусий айбловга асосан тугатиш бир-бирига ўхшаш хусусиятларга эга бўлишдан ташқари, ўзига хос хусусиятларга эга эканлиги билан ҳам ажралиб туради.

Шунга асосан, ярашувга ва хусусий айбловга асосан жиноят ишини тугатишнинг ўзига хос жиҳатлари ва уларнинг ўзаро нисбатини тадқиқ этиш жиноят процессида муҳим масалалардан бири ҳисобланади. Бу бир тарафдан шахснинг ҳуқуқӣ ҳолатига

таъсир қилса, иккинчи тарафдан ишни соддалаштирилган шаклда юритиш имконини беради.

Ярашилганлиги муносабати билан ёки хусусий айбловга асосан шахсни жиноий жавобгарликдан озод қилиш шахсни реабилитация қилмайдиган (шахсни оқламайдиган) асосга кўра жиноят ишини тугатиш деб номланади. Бундан вазиятда маълум ҳолатларга мувофиқ шахсни жиноий жавобгарликка тортишнинг ҳуқуқий асослари мавжуд бўлмайди: жиноий жавобгарликка тортиш муддатининг ўтиб кетиши, айбдор ўз қилмишига амалда пушаймон бўлиши, ярашув, жабрланувчининг шикоятига асосан қўзғатиладиган ишларда унинг шикоят аризасининг мавжуд бўлмаслиги ва бошқалар [8, Б.586].

Жиноят-процессуал кодексининг 84-моддасида айблилик масаласини ҳал қилмасдан туриб (реабилитация қилинмайдиган асослар бўйича) жиноят ишини тугатишнинг 13 та асоси назарда тутилган [2, Б.110] бўлиб, ярашув ва хусусий айблов ҳам мазкур асосларга киради.

Жиноий жавобгарликдан озод қилиш асоси сифатида ярашув айбдор шахс ва жабрланувчининг ўзаро келишувидир. Бу жабрланувчи айбдор шахсни кечирлигини ва шахсни содир этган қилмиши учун жиноий жавобгарликка тортилишини истамасликда намоён бўлади. Бунда, айбдордан ўз айбини тан олиб, етказилган зарарни қоплаш талаб қилинади [9, Б.585].

Хусусий айблов деганда, фақат жабрланувчининг шикояти бўлганида қўзғатиладиган, жабрланувчи (ёки унинг вакили)нинг талаб-хоҳиши асосида иш юритиладиган жиноятларга оид ишларда жабрланувчи, унинг номидан вакили (адвокати) қувватлайдиган айблов тушунилади [7, Б.71].

Мазкур фикр билан келишган ҳолда шуни айтиш мумкинки, хусусий айблов жабрланувчининг даъвоси асосида қўзғатиладиган, тергов қилинадиган ва суд муҳокамаси ўтказилиб, иш мазмунан ҳал этиладиган, шунингдек жабрланувчининг ариза бермаганлиги асосида жиноят иши қўзғатишни рад этиш ва берган аризаси асосида иш қўзғатилганидан сўнг ушбу даъвосидан воз кечганида ишни тугатиш билан боғлиқ иш юритуви жараёнларини ифодалайди.

Ярашувни амалга оширишда, албатта, қонунда назарда тутилган шартлар (қилмиш Жиноят кодексининг 66¹-моддаси доирасига тушиши, жиноят натижасида етказилган зарар бартараф этилган ёки воз кечилган бўлиши, жабрланувчи ариза билан мурожаат қилиши) бажарилиши талаб этилади, акс ҳолда ярашувни амалга ошириб бўлмади.

Хусусий айбловга асосан жиноят ишини тугатишда эса, хусусий айблов доирасига тушадиган ишлар бўйича жабрланувчининг шикоят аризаси бўлмаслиги ёки уни қайтариб олган бўлиши талаб этилади.

Ярашув институти Ўзбекистон Республикасининг “Жиноий жазоларнинг либераллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг Жиноят, жиноят-процессуал кодекслари ҳамда маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексига ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш ҳақида” 2001 йил 29 августдаги 254–II-сон Қонунига [13] асосан шахсни жиноий жавобгарликдан озод қилишнинг алоҳида асоси сифатида қонунчилигимизга киритилди. Бугунги кунга келиб, ярашувга тушадиган жиноят ишлари сони 47 та этди.

Хусусий айблов институти эса, 1994 йилда қабул қилган Ўзбекистон Республикасининг Жиноят-процессуал кодексининг 325-моддасида қисман ўз ифодасини топган эди.

1994 йилда фақат айбни оғирлаштирмайдиган ҳолатларда номусга тегиш ва жинсий эҳтиёжни зўрлик билан ғайритабиий усулда қондирганлик тўғрисидаги (Жиноят кодекси 118-моддасининг биринчи қисми ва 119-моддасининг биринчи қисми) ишлар хусусий айблов доирасига тушган. Ҳозирга келиб эса, жабрланувчининг шикоятига асосан қўзғатиладиган жиноят ишлари сони 17 тага етди.

Хусусий айблов асосида иш юритилишининг бир қанча ижобий жиҳатлари мавжудлиги, жиноят билан боғлиқ низоли вазиятларда тезкорлик билан ечим топишга имконият беришини ҳисобга олган ҳолда ушбу институтни қўллашда қонунийликни таъминлаш ва фуқароларнинг ҳуқуқ ва қонуний манфаатлари мустақкам ҳимоя қилинишига эришиш жуда ҳам долзарб ҳисобланади. Айнан ушбу кафолатлар қонунчиликда акс эттирилиши орқали хусусий айбловни янада кенгайтириш ва юқори самарадорликда қўлланилишига эришиш мумкин.

Ярашув ва хусусий айбловга асосан жиноят ишини тугатиш бир-бирига ўхшаш бўлса (айблилик масаласи ҳал этилмасдан туриб жиноят иши тугатилса) ҳам, уларнинг ўзига хос жиҳатлари ҳам мавжуд.

Биринчидан, амалдаги тартибга кўра, ярашувни қўллаш 4 босқичда: жабрланувчи томонидан ариза бериш, суриштирувчи ва терговчи томонидан қарор қабул қилиш, прокурор розилигини олиш ҳамда суд муҳокамасини қамраб олади. Бунда, ярашув ҳар доим суд томонидан қўлланилади.

Хусусий айблов, яъни жабрланувчининг аризасига асосан қўзғатиладиган жиноят ишларида (Жиноят-процессуал кодексининг 325-модда) жиноят ишларини тугатиш босқичлари фақат икки босқичдан иборат бўлиб, бунда жабрланувчининг аризаси мавжуд эмаслиги асосида терговга қадар текширув, суриштирув ёки тергов органи қарор қабул қилади. Яъни, ярашувдан фарқли равишда Жиноят-процессуал кодексининг 84-моддаси ва 325-моддасига мувофиқ хусусий айблов бўйича жиноят ишларини тугатишда прокурорнинг розилигини олиш ҳамда суд муҳокамаси босқичлари мавжуд эмас.

Ҳар икки ҳолатда иш ЖПКнинг 84-моддасига асосан айблилик ҳақидаги масала ҳал қилинмасдан тугатилади.

Иккинчидан, иккала институт ўртасидаги яна бир фарқли томон иш тугатилган тақдирда келиб чиқадиган оқибатда. Яъни, ярашувга асосан жиноят иши тугатилган тақдирда, кейинчалик жабрланувчи ёки унинг қонуний вакили иш юритишни қайта тиклаш тўғрисида илтимоснома бериш ҳуқуқини йўқотади. Бунда, жабрланувчи ёки унинг қонуний вакилидан аризани қабул қилиш вақтида суриштирувчи, терговчи, прокурор ва суд уларга ярашув тасдиқланган тақдирда, ушбу иш бўйича жиноят иши юритишни қайта тиклаш тўғрисида илтимоснома бериш ҳуқуқини йўқотишини тушунтиради ҳамда бу ҳақда баённома тузилади. Хусусий айблов (жабрланувчининг аризасига асосан қўзғатиладиган жиноят ишларида) бўйича жиноят ишини тугатишда тарафлар шикоят қилиш ҳуқуқини сақлаб қолишади.

Учинчидан, ярашув ёки хусусий айбловга асосан жиноят ишини тугатиш шартларида ҳам фарқлар мавжуд. Жиноят натижасида етказилган зарарни қоплаш ярашувга асосан жиноят ишини тугатишда асосий талаблардан бири ҳисобланади.

Е.В.Смахтин ҳам жиноят ишини ярашувга асосан тугатишда жиноят натижасида етказилган зарар қопланишини ҳамда зарарнинг қопланганлик фактининг мавжудлиги тегишли ҳужжатлар (квитанция, тилхат) билан тасдиқланиши лозимлигини қайд этган [11, Б.19].

Айрим муаллифлар ҳам жиноят натижасида жабрланувчига етказилган зарарни қоплаш ҳамда унинг ихтиёрий амалга оширилиши ярашувнинг асосий моҳиятини ташкил этишини қайд этишган [3, Б.113].

Хусусий айблов бўйича жиноят ишини тугатишда жиноят натижасидан етказилган зарарни қоплаш мажбурияти назарда тутилмаган. Бунда, асосий мезон содир этилган жиноят Жиноят-процессуал кодекси 325-моддалар доирасига тушиши ва жабрланувчи жиноят содир этган шахсни жавобгарликка тортишни сўраб ариза билан мурожаат қилмаслиги ҳисобланади.

Шу билан бирга, айрим ҳолатларда жабрланувчининг шикоят мавжуд бўлмаган тақдирда ҳам прокурор жабрланувчининг шикоятсиз ҳам жиноят ишини қўзғатиши мумкин.

Хусусан, жабрланувчи ночор аҳволда бўлганлиги, айбланувчига қарам бўлганлиги туфайли ёки бошқа сабабларга кўра ўз ҳуқуқини ва қонуний манфаатларини ўзи ҳимоя қила олмайдиган алоҳида ҳолларда прокурор жиноят ишини жабрланувчининг шикояти мавжуд бўлмаса ҳам қўзғатиши шарт.

Тўртинчидан, Жиноят кодекси 661-моддаси иккинчи қисмига асосан ярашув вақтида гумон қилинувчи, айбланувчи ёки судланувчида илгари оғир ёки ўта оғир жинояти учун судланганлик ҳолати бўлмаслиги талаб этилади. Мазкур шарт ярашувни қўллаган ҳолда, жиноят ишини тугатишни қўллашни қайсидир маънода чеклайди.

Бироқ, ушбу қоида жазо мақсади билан боғлиқ бўлиб, шахс содир этган қилмиши учун хулоса чиқариши лозимлигини ўзида ифода этади. Хусусий айбловга асосан жиноят ишини тугатишда эса, шахснинг илгари жиноят содир этганлиги ёки этмаганлик ҳолати, улардан келиб чиқадиган ҳуқуқий оқибатлар ҳеч қандай аҳамият касб этмайди.

Натижа. Шунинг ҳам қайд этиш керакки, хусусий айбловга асосан жиноят ишини тугатишда айрим муаммоли ҳолат ҳам мавжуд. Хусусан, бу ҳолат Жиноят-процессуал кодекси 84-моддаси биринчи қисми 6-бандида белгиланган норма билан боғлиқ. Яъни мазкур бандда иш фақат жабрланувчининг шикояти билан қўзғатиладиган ҳолларда унинг шикояти бўлмаса, Жиноят-процессуал кодексининг 325-моддасида назарда тутилган ҳоллар бундан мустасно, иш тугатилиши белгиланган.

Жиноят-процессуал кодексининг 325-моддасида эса, жабрланувчининг шикоятига асосан қўзғатиладиган жиноят ишлари берилган. Мазкур нормани таҳлил этадиган бўлсак, Жиноят-процессуал кодекси 84-моддаси биринчи қисми 6-бандига асосан жабрланувчининг шикояти билан қўзғатиладиган ҳолларда унинг шикояти бўлмаса, жиноят иши айблилик масаласини ҳал қилмасдан туриб тугатилиши лозим. Бироқ, мазкур банднинг ўзида Жиноят-процессуал кодексининг 325-моддасида назарда тутилган ҳоллар бундан мустасно деган норма ҳам белгилаб қўйилган.

Модда мазмунидан шуни тушуниш мумкинки, умумий маънода Жиноят-процессуал кодексининг 325-моддасида назарда тутилган ҳоллар бундан мустасно (чунки мазкур норманинг ўзида жабрланувчининг шикоятига асосан жиноят иши қўзғатиладиган ҳолатлар берилган) деган норма, жиноят иши жабрланувчининг шикояти билан қўзғатиладиган ҳолларда унинг шикояти бўлмаса, жиноят иши тугатилиши лозимлигини истисно этади.

Жиноят-процессуал кодекси 84-моддаси биринчи қисми 6-бандининг бундай таҳрирда баён этилишига асосий сабаб, Жиноят-процессуал кодексининг 325-моддасида прокурорнинг жабрланувчининг шикоятисиз ҳам жиноят ишини қўзғатиш мумкин эканлиги ҳақидаги норманинг белгилаб қўйилганлиги ҳисобланади.

Юқорида кўрсатилганидек, жабрланувчи ўзининг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини ўзи ҳимоя қила олмайдиган алоҳида ҳолларда прокурор жабрланувчининг шикоятисиз ҳам жиноят ишини қўзғатиши шарт. Шунга кўра, Жиноят-процессуал кодекси 84-моддаси биринчи қисми 6-бандига қуйидаги мазмундаги таҳририй ўзгартириш киритиш лозим.

“Иш фақат жабрланувчининг шикояти билан қўзғатиладиган ҳолларда унинг шикояти бўлмаса, прокурор жабрланувчининг шикоятисиз ҳам жиноят ишини қўзғатиш ҳоллари бундан мустасно;”.

Хулоса. Юқоридаги таҳлил натижалари юзасидан, ярашув ва хусусий айбловга асосан жиноят ишини тугатишни такомиллаштириш мақсадида қуйидагилар таклиф этилади:

Биринчидан, оғир ёки ўта оғир жиноятларни содир этганлик учун судланганлик ҳолати тугалланмаган ёки судланганлиги олиб ташланмаган шахсларнинг ярашганлик муносабати билан жиноий жавобгарликдан озод этилмаслигига оид қондани қўйилган айбнинг оғирлиги, айбдорнинг шахси, ёши, соғлиғи, оилавий аҳволи ва бошқа ҳолатларни ҳам ҳисобга олиб, айрим тоифадаги шахсларга (вояга етмаганлар, биринчи ва иккинчи гуруҳ ногиронлиги бўлган шахслар, аёллар, олтмиш ёшдан ошган эркаклар) нисбатан қўлланилмаслигига оид қондани бекор қилиш;

Иккинчидан, Жиноят-процессуал кодекси 84-моддаси биринчи қисмининг 6-бандига қуйидаги мазмундаги ўзгартириш киритиш таклиф этилади.

“Иш фақат жабрланувчининг шикояти билан қўзғатиладиган ҳолларда унинг шикояти бўлмаса, прокурор жабрланувчининг шикоятисиз ҳам жиноят ишини қўзғатиш ҳоллари бундан мустасно;”.

Учинчидан, Жиноят-процессуал кодекси 325-моддаси биринчи қисмида “жабрланувчининг вояга етмаганлик” ҳолатини ҳам прокурорга жабрланувчининг шикоят аризасиз ҳам жиноят ишини қўзғатиш ҳуқуқини берувчи ҳолат сифатида бериш таклиф этилади.

Хулоса қилиб шуни айтиш мумкинки, жиноят ишининг ярашув ёки хусусий айбловга асосан тугатилиши жабрланувчи учун ҳам, жиноят содир этган шахс учун қулай ҳисобланади. Жабрланувчига айбдор шахс билан ярашиш ҳуқуқи берилганлиги жиноят процессидаги диспозитив ўзгаришларни кенгайтиришга ёрдам беради, чунки тарафларда ўзининг ярашувга бўлган ҳуқуқини эркин тасарруф этиш имконияти юзага келади.

Adabiyotlar/Literatura/References:

1. Бердиев Ш. Жиноят қонунларининг либераллаштирилиши жараёнида жиноий жавобгарликдан озод қилишни такомиллаштириш муаммолари: Юрид. фан. д-ри. ... дис. – Т., 2011. – Б.116-117.
2. Махмудов С. Айблилик тўғрисидаги масалани ҳал қилмай туриб жиноят ишини тугатишнинг айрим жиҳатлари // Юрист ахборотномаси. – 2020. – Т. 1. – №. 6. – С. 110-115.
3. Махмудов С. Ярашганлик муносабати билан жиноят ишини тугатиш: назарий ва амалий масалалар //Юрист ахборотномаси. – 2023. – Т. 3. – №. 1. – С.111-118.
4. Муродов Б.Б. Жиноят ишини тугатиш институтини такомиллаштириш. Юридик фанлар бўйича фан доктори илмий даражасини олиш учун ёзилган диссертация. – Тошкент–2018. –8-бет.
5. Ниязова Ш. Г. Муддатларнинг ўтганлиги муносабати билан жиноий жавобгарлик ва жазодан озод қилиш муаммолари: Юрид. фан. номз. ... дис. автореф. – Т., 2010. – 25 б.
6. Рашидов Б. Жиноят процессида хусусий айблов: назария ва амалиёт. юридик фанлар доктори (DSc) илмий даражасини олиш учун тайёрланган диссертация. – Т., 2021. – Б.322.
7. Рашидов Б. Жиноят процессида хусусий айблов: назария ва амалиёт. юридик фанлар доктори (DSc) илмий даражасини олиш учун тайёрланган диссертация. – Т., 2021. – Б.71.
8. Рустамбаев М.Х. Ўзбекистон Республикасининг Жиноят кодексига шарҳлар. Умумий қисм/М.Рустамбаев. – Тошкент: “Yuridik adabiyotlar publish”, 2021. – 586-бет.
9. Рустамбаев М.Х. Ўзбекистон Республикасининг Жиноят кодексига шарҳлар. Умумий қисм/М.Рустамбаев. – Тошкент: “Yuridik adabiyotlar publish”, 2021. – 586-бет.
10. Саҳаддинов С.М. Суд муҳокамасида жиноят-процессуал ярашувни такомиллаштириш муаммолари: Юрид. фан. номз. дис. автореф. – Т. 2005. 25 б.
11. Смахтин Е.В. К вопросу о примирении сторон в уголовном процессе/Вестник пермского университета. Юридические науки. Выпуск 1 (19) 2013<http://www.jurvestnik.psu.ru/index.php/vypusk-1192013/22-2010-12-01-13-31-58/-1-19-2013/397-maxtinlarionova-k-voprosu-o-primireanii-storon-v-ugol>
12. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўзбекистон Республикасининг Жиноят ва жиноят-процессуал қонунчилигини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида” 2018 йил 14 майдаги ПҚ–3723-сон қарори // (Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси, 15.05.2018 й., 07/18/3723/1225-сон).
13. Ўзбекистон Республикасининг “Жиноий жазоларнинг либераллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг Жиноят, жиноят-процессуал кодекслари ҳамда маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексига ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш ҳақида” 2001 йил 29 августдаги 254–II-сон Қонуни // (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 2001 й., 9-10-сон, 165-модда).

SCIENCEPROBLEMS.UZ

ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ

Махсус сон

№ 5/4 (3) – 2023

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО- ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари” электрон журнали 2020 йил 6 август куни 1368-сонли гувоҳнома билан давлат рўйхатига олинган.

Муассис: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” масъулияти чекланган жамият

Таҳририят манзили:

100070. Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-уй. Электрон манзил:

scienceproblems.uz@gmail.com

Боғланиш учун телефонлар:

(99) 602-09-84 (telegram).